

Bibliaóra – 2021.június 29

Előfohász: „De amíg Isten nem veszi el az életet, az a szándéka, hogy még az eltaszított se maradjon eltaszítva előle (II Sám 14,14b).” Ámen.

Ének: 256. dicséret: 1-6. versei: „Irgalmazz, Úr Isten, immáron énnékem...”

Előima

Ahogy a hűség apa kitart gyermekei mellett, úgy gondoskodsz rólunk és a világról, napról napra, szerető mennyei Édesatyánk. Köszönjük, hogy ma is megáldottad terveinket, erős kézzel megragadtál, védelmet és tartást biztosítottál. Megújult rajtunk kegyelmed és ma ebben a közösségben hallgathatjuk szent Igédet. Bátran indultunk el otthonainkból, hogy felüdj bennünket. Szabadon léptünk és eljutottunk egészen Tehozzád. Könyörgünk, szólíts meg bennünket. Építsd lelki családjunkat, hogy Igéd tiszta volta átjárja bensőnk és megmutassa nekünk, mennyit ér a királyi hatalom és milyen fontos az előtte való bizonyágtétel Krisztus bennünk munkálkodó szeretetéről és kegyelméről. Jöjj és fogadosítsd bennünk a prédikátor tanítását, valamint vezess el Pál apostol bizonyágtételén keresztül arra a felismerésre, hogy szeretsz és mindenre képes vagy értem, értünk. A megöletett Bárány nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen.

Ószövetségi alapige: Prédikátor könyve 8. rész

„Kicsoda elég bölcs, és ki tudja megmagyarázni a dolgokat? A bölcsesség derűssé teszi az ember arcát, és kemény arcvonásai megenyhülnek. Szerintem a király parancsát meg kell tartani, már csak az Istenre tett eskü miatt is. Ne hagyd el őt elhamarkodottan, ne állj rá semmi rosszra, mert mindent meg tud tenni, amit akar! Mert a király szava hatalmas, és ki mondhatná neki: Mit művelsz? Aki a parancsot megtartja, nem ismeri meg a veszedelmet, mert a bölcs ember tudja, hogy eljön az ítélet ideje. Minden dolognak megvan az ideje, amikor megítélik, mivel elhatalmasodott az emberi gonoszság. Senki sem tudja, hogy mi fog történni, mert ki tudná megmondani neki: mi hogyan lesz? Az ember nem tudja hatalmában tartani a szelet, bezárni sem tudja a szelet, és senkinek sincs hatalma a halál napja fölött. Háború idején nem engednek szabadságra senkit, és a bűn nem menti meg azt, aki elkövette. Ilyeneket láttam, figyelmemet azokra a tettekre irányítva, amelyeket olyankor követnek el a nap alatt, amikor egyik ember a másik rovására hatalmaskodik. Így láttam, hogy a bűnösöknek temetést rendeztek, amikor meghaltak; de eltávolították a szent helyről azokat, akik becsületesen éltek, és elfelejtették őket a városban. Ez is hiábavalóság! Mivel nem ítéleznek hamarosan a gonosz tettek fölött, azért van tele az embereknek a szíve gonosz törekvésekkel, úgyhogy a vétkes százszor is követhet el gonosztettet hosszú időn át. De én mégis tudom, hogy az istenfélőknek lesz jó

dolguk, mert Őt félik. A bűnösnek azonban nem lesz jó dolga, és élete nem nyúlik hosszúra, mint az árnyék, mivel nem féli az Istent. Van ilyen hiábavalóság is, ami a földön történik: Vannak igazak, akikkel úgy bánnak, mint a bűnösökkel; és vannak bűnösök, akikkel meg úgy bánnak, mint az igazakkal. Azt mondom, hogy ez is hiábavalóság. Ezért az örömet dicsérem, mert nincs jobb dolog az ember számára a nap alatt, mint ha eszik, iszik, és örül, és ez kíséri munkáját egész életén át, amelyet Isten adott neki a nap alatt. Azután arra irányítottam figyelmemet, hogy megismerjem a bölcsességet, szemügyre véve azokat a foglalkozásokat, amelyeket úgy űznek a földön, hogy az embereknek sem éjjel, sem nappal nem szállhat álom a szemére. Úgy láttam, hogy az ember nem képes kiismerni Isten sokféle tettét, azokat a tetteket, amik a nap alatt történnek. Az ember ugyan fáradozik azon, hogy kikutassa, mégsem tudja kiismerni. Még ha azt mondja is a bölcs, hogy már tudja, akkor sem képes kiismerni."

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

1-9. vers

A költői kérdéssel indított bevezető jól szemlélteti, hogy a prédikátor kijelentése alapján megérthető a bölcs embernek az élete. Arcára kiül az a bölcsesség, ami szívből és érteleből fakad. Egyedül a bölcs ember kompetens megmagyarázni a dolgokat, értelmezni a jelenségeket és azokat körültekintő módon átlátni és láttatni mások számára. A bölcsesség megvilágosít, felemel, lelkesít és megörvendeztet. Egy olyan látásról beszél a prédikátor, amely kiül az ember arcára. Hiszen egy magyarázat után a megdöbbenő HEURÉKA áldás mindazok számára, akik a legrövidebb kérdés után: ÉRTED?, így válaszolnak: ÉRTEM!

Ez a lényeg Isten bölcsességével is. ÉRTED? ELFOGADOD? Jézus Krisztus életünk bölcsessége, Ő nem bölcselkedő tanítványokra vár, hanem arra, hogy a szívükben megszorodott tanítványok éljék át a kegyelem átsugárzó fényét. A szívig jusson el az a bölcsesség, amit eddig olyan nagy értelemmel próbált megérteni minden bölcs, de ez előtt a bölcsesség előtt csak meghódolni lehet, amit maguk a napkeleti bölcsök is tettek Jézus bölcsője mellett. (Mt 2,1-12) Az emberről teljes képet alkotó bölcs Isten azért van ma itt, hogy értsd, amit olvasom. Értsd meg, hogy hogyan függ össze a királyi hatalom és a bölcsesség. A hatalom és bölcsesség párhuzamairól szól az első kilenc igevers.

Mondja a prédikátor: megtartani az esküt Isten előtt. A király iránti engedelmisséget összekapcsolja az Úr előtt tett esküvel. Milyen esküről van itt szó? Arról, amiről Pál apostol is tanít a Rómaiakhoz írott levél 13. részében: „Minden lélek engedelmeskedjék a felettes hatalmaknak, mert nincs hatalom mástól, mint Istentől, ami hatalom pedig van, az az Istentől rendeltetett.” (Róm 13,1)

A prédikátor számára ez egy nagyon fogós és összetett kérdés, de megpróbálja kezelni. Ha egy közmondással szeretnénk szemléltetni, akkor azt mondanánk:

„HÚZD MEG, EREZD MEG!” Először azt javasolja, hogy senki se legyen vakmerő a királyi hatalommal szemben. Mindenki fontolja meg, hogy mennyit, mit és hogyan kommunikál. Nem jó ellenmondásba keveredni a királlyal. De itt sajnos nem a királyról van szó, hanem az Úr előtt tett esküről. Pontosabban hűségesküről, amit az ókor és a középkor megkövetelt. Ki életedben az igazi etalon? Isten vagy a király? A hallgatóságot a prédikátor meg akarja téveszteni, de mindig az adott egyén dönt. A földi vagy a mennyei hatalom a mérvadó? Kinek hódol be az ember? A mennynek vagy a földnek? A prédikátor emellett a királyi hatalmat nem vonja kétségbe, hiszen egy sor rendelkezés is azt alátámasztja. Ne feledjük, hogy az ókor kellős közepén vagyunk. Aki ellenáll a királynak, az szinte a bolond útját választja. A költői kérdés, amelynek szavatos fordítása: „mit művelsz?”, azt feltételezi, hogy a vesztébe rohan az az ember, aki a királlyal szembeszáll. A bölcs tehát szabad és független akar lenni mindentől s mindenkitől, de közben a királyi hatalom játékszerévé válik. A prédikatori felszólítás: „mit művelsz?” arra enged következtetni, hogy fontolja meg mindenki lépteit, aki a politikai pályát választja és keserű szájjal azt tanácsolja, hogy rendezze sorait, aki sakkjátszmát űz abban a közösségben, ahol az Istennek tett eskü kell, hogy meghatározza lépteit és döntéseit. A kommunizmus, a faszizmus, de még a történelemben győzedelmeskedő keresztyénség is hányszor megcsúfolta azokat, akik másképp hittek. Ugyanis az Isten előtti fogadalmak mindent visznek. Az 1934-es barmeni hitvallás, amelynek alapja: JÉZUS A MI VEZÉRÜNK, a földi vezér, Adolf Hitlernek is szemet szúrt. A kárpátaljai református lelkészek hithű kiállása Jézus Krisztus mellett a sztálinizmus éveiben több évtizedre elszakította a lelkipásztorokat a nyájtól, de Krisztustól nem tudta. Amikor minden gazdaság, vallás, politika, etnikum egy ember vállán nyugszik, milyen lépésre szánod el magad te? Ha mindent Jézus biztosítana, az uralom az ő vállán nyugodna, akkor életünk nem lenne annyira kanyargós, bátortalan vagy épp szerencsétlen, mint amikor földi királyok és hatalmasságok játékszerei vagyunk. Izráel is az volt. Vajon a lelki Izráel ki kezében van? Fogadalmaink Isten előtt mindent felül kell, hogy írjanak: hatalmat, erőt és emberi szilajságot. Mindent felül kell, hogy írjon az Isten előtti fogadalmam. Még a gyülekezetben is. Mindent felül kell, hogy írjon, mert én Istennek tettem fogadalmat, épp ezért a prédikátor felébreszt: „mit művelsz?”

A bölcs épp ezért önmagát az Isten bölcs végzésére bízta. A prédikátor nagyon ironikus, mert amikor a hatalomról van szó Isten törvénye és parancsolata háttértbe szorul. A bölcs itt a visszafogottan gondolkodó állampolgár, aki tudja, hogy a királyi hatalom véges, míg Isten uralma örökkévaló. Ami a király igazságtalanságait illeti, egyszer úgyis megszűnnek. Nem kell lázadni, ellenállni, protestálni, de fontos gondolkodni, szívünkben forgatni az eseményeket. Az, ami jó az embernek, arra kell törekedni. Felül kell emelkedni a sok sérülésen, le kell szállni és tolni kell a kerékpárt a sérülés után, és koncentrálni kell a gyógyulásra.

Drága testvérem! Értelmezd a dolgokat, gondolkodj el a dolgok menetén, de közben engedd el, írd homokba életed fájdalmát, a sérüléseket, a baleseteket, mert az Úr az igaz Bíró nagy Úristen. (lásd 490. dicséret.) Aki tudja, hogy mi jó neked, az Általa bölcs embernek.

Az idő és az ítélet fogalmával nem tudunk mit kezdeni. Már Pál apostol keresztyén közösségei sem tudtak, akik még életükben visszavárták Jézust. Az idő elrepül, az ítélet bekövetkezik, de nemcsak a király, hanem a bölcsök felett is ítél az Úr. Vagyis a prédikátor minden emberi bölcsességet megkérdőjelez. Nem lehet senkit sem kivonni Isten ítélete alól. Szép és jó lenne, de mindenki vétkezett. Prédikátor arra figyelmeztet: Ne légy ÖNMAGAD szerint bölcs, mert az Úr felhozza napját, mind a jókra, mind a gonoszokra egyaránt.

Senki sem tudja, hogy mi következik. Minden cselekedetnek megvan a következménye, de hogy mi lesz ebből vagy amabból, senki sem látja előre. Ki tudja megjövendölni a jövőt? Két ember tudta az Ószövetségben a jövőt megfejteni. Az egyik József volt, aki közre adta a fáraó álmait, valamint Dániel, aki szintén megmagyarázza Nabukodonozor álmát. A prédikátor azonban még ezekkel sem gondol, mert az egyszeri Ádámot, a bukott embert látja mindenhol, aki a jövőt nem tudhatja, sőt még társadalmi rangja és az ő adottságai és képességei sem nyugtázzák azt a garanciát, amit egyedül a bölcs Istennek köszönhetünk, mert Józsefről és Dánielről egyaránt azt olvassuk, hogy az Úr velük volt.

A végső következtetés két példával zárul, méghozzá a már sokszor említett és túlhangsúlyozott szélkergetéssel vagy éppen az esetben annak megfogással, valamint a halál megdönthetetlen voltával. A szél fúj, megváltoztatja irányát, de teljes végső következtetést munkájáról nem tudunk levonni. Megállíthatatlan. Nincs felette kontroll. A másik pedig a halál. A végső lehelet bekövetkezik. Nincs felette hatalma az embernek. Vannak pillanatok, amikor az ember nem ura. Vannak helyzetek, amikor az embernek meg kell állnia. Vannak pillanatok, amikor feladod, bedobod a törülközőt, ideges és mérges vagy, önmagad hibáztatod és keseregsz. Nincs minden az ember kezében, épp ezért az a bölcs, aki beismeri, hogy vannak korlátai is. Van, aki neki is megálljt parancsol, sőt még rafinált ítéletet is mond a prédikátor, amikor kinyilvánítja, hogy harctérről nem lehet megszökni és levonja annak etikai következtetését, hogy az ember gyávasága okozza Izráel és Jeruzsálem jólétének a hiányát.

Nem lehet leuralni az uralhatatlant. Hányszor válik Isten egyháza is leuralt közösséggé. Ő diktál, Ő parancsol, Ő intézkedik, Ő vezet. De kicsoda a nagy Ő? Vajon világos út az ember útja? A prédikátor arra kéri az embert, hogy legyen önmegtartóztató, a legkevesebb sérülést okozza és a legkevesebb sérülés érje. Ez az ő nagy kívánsága. A nagy kritika mellett ott van a prédikatori óhaj és sóhaj: „mit művelsz?”

10-15. vers

A prédikátor ezekben a versekben keresi az összefüggést a cselekedetek és azok következményei között. Tudja, hogy mindennek van következménye. Jól tudja, hogy mit és kit takarnak azok a személyek, akiket bűnösöknek vagy épp becsületeseknek nevez. A város bizonyára a szent várost, Jeruzsálemet takarja, és azok emlékezetére utal, akik előtte jártak a bűnösöknek. Kivész mindenkinek az emlékezete. Kivész mindenkinek a jósága, de a bűnösök útja beleivódik az életekbe. A bűnösök lépdelnek felfelé a ranglétrán. Ez felfoghatatlan. Ez teljesen elképzelhetetlen, hogy így történjen. A prédikátor nyitva hagyja az utat minden olvasó számára, de nagyon jól szemlélteti, hogy megdöbbentő, ami történhet egy-egy vezető életében. „Az igazak emlékezete áldott!” (Péld 10,7) Ennek ellenkőjét tapasztalja a prédikátor.

A bűnös embernek ugyanis nem jutnak eszébe tettének következményei. A bűnös nem töpreng azon, hogy kicsoda a Bíró. A bűnösnek nem jut el, hogy ki ül a bírói székben, épp ezért mindenki azt cselekszi, amit akar. A prédikátor számol a végső ítélettel, de a jelenvalóság nem arra enged következtetni, hogy valaki készülne az ítélőszék elé. A rossz cselekvése e mai világban is nyilvánvaló, de az istenfélelem a nevetség tárgyát képezi. Isten ítélete az nem jut el az ember elméjéig. Egy régi orosz közmondás jól példázza a ma élő emberek gondolkodását is: „Messze a cár, és magasban lakik az Isten.”

Ezzel szemben jobb az istenfélelem megelégedéssel, mert semmit sem hoztunk a világra és nyilvánvaló, hogy ki sem vihetünk belőle semmit (lásd ITim 6,6-8). A prédikátor összehasonlítja a bűnösök és igazak útját. Mit tud az igazakról a prédikátor? Semmit, csak aláhúzza saját teológiai koncepcióját. Én ezt vallom, pontum. Jobb igaznak lenni. Jobb az igazak útján járni. Jobb istenfélő emberként szolgálni. A végső megoldást ugyanis az Úr igaz ítéletsorozata hajtja végre. Az élet meghosszabbítása egyedül Istentől függ. Így a prédikátor nemcsak a bűnösökkel szemben, hanem magával szemben is kritikus. Ő egy realista, akit nem befolyásol mások értékelése, egyedül az isteni ítéletre összpontosít. Kinek a véleménye érdekel? Kinek a hozzáállása lüktet benned? Kinek az értékelése határoz meg téged? Istené vagy az embereké? Abszurd ez a világ és benne mindenki véleménye. Abszurd az élethez való hozzáállás, kiváltképpen a másik ember életéhez való hozzáállás. Épp ezért figyelj, tanulmányozd az életet. A semmiből semmi nem következik. Betarthatod te a törvényt, és közben te leszel a hitvány és a nyomorult. Átgázolhatsz mindenkin és mindenben, és végül megdicsérnek, hogy milyen szemfüles vagy. Ezek az események megkérdőjelezzik a Törvény érvényességét és az isteni ítéletet is. Az, hogy kinek milyen sors jutott, az nem örökérvényű igazság, az Isten szól és az Ő szava mindörökké megáll. Ezért bízson mindenki, aki mélyen van, és reméljen az is, aki magason van, mert Isten az igaz Bíró

Végül megállapítja, hogy nincs jobb a nap alatt, mint az, hogy örül az ember annak, amije van. ESZIK, ISZIK, mert mindezt Istentől kapja. A nap alatt a „minden jónak Adója” eleget ad. Ez nem egy egyszeri alkalom, hanem folyamatos támogatás. Folyamatos örömforrás az Úr, Aki táplál és oltalmaz. Az ember ebből semmit nem raktározhat el, csak a tényleges ma létezik, mert a „mát adták, de a holnapot nem ígérték”. Ez kell, hogy hálaadásra indítson. Ez kell, hogy örömforrássá váljon. Ez kell, hogy megerősítsen. Isten ad. Folyamatosan ad. Felkínálja fáradtságos munkád gyümölcsét, hogy élvezd. A nagy kérdés, drága testvér mindig az, hogy mi tesz boldoggá, és hogyan valósul meg mindez. A keresztyén ember csak az teheti boldoggá, amit Istentől nyert. Krisztus halálíg menő önkéntes és vérrel verejtékezett szeretete mindenki jussa lehet. Mindenki áldása éppen az, hogy az Úr kínál, felkínál mindent. Nincs szükséged a boldog pillanatra, a tovaszálló percekre, a folyamatos isteni áldásokra alapozz, mert Ő nemcsak boldoggá, hanem erőssé, sziklaszilárdá, biztossá teszi lépteidet, és közben úgy táplál, hogy észre sem veszed, megelégit mindenre elégséges kegyelmével. Az olcsó boldogságot úgy hívják ma: „most állapot”, a gazdag örömforrást úgy nevezik: „most és mindörökké”. „Úgy szeretném meghálálni, mit értem tett az én Atyám...” Milyen jó lenne ezzel az örömmel ébredni és lefeküdni.

16-17. vers

Ez a két vers a fejezet végén visszaránt a földre és bele dorongol. Isten megajándékozott minket a felismerés áldásával, a kutatás szépségével, láthatunk, tapasztalhatunk, szaglászhatunk, de a teljesség megismerése nincs a mi kezünkben. A bölcsesség a megismerhetetlen ismerete. Abszurd minden. Látom, benne élek, mozgok, de valahogy mintha minden rajtam kívül valósulna meg. Sajátos személyes szemlélet a prédikátor tollából. Vannak határok, ami mögé nem nézhetünk be. „Légy csendes szívvel és békével, életednek Istenében.” (270. dics.) Ami fennáll és fennforog, semmi sem a véletlen műve, de kikutatni, megfejteni csak azt lehet, amiben mozog az ember. A többi nem elérhető. A bölcsesség azt jelenti, hogy beismerem korlátaimat. Szólok róluk. A bölcsesség a nem bölcselkedés folyamata. A bölcs hallgat arról, amit tud. A bölcs hallgat saját bölcsességének korlátairól. Hallgass ember! *„Légy csendben és várj az Úrra.”* (Zsolt 37,7) Istennek népe! *„Csendesedjete el és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten.”* (Zsolt 46,11) Nyugalmat találni a lelketeknek azt jelenti, hogy elhallgat az ember, és elkezd beszélni életében és élete fölött az Örökkévaló, mint a siránkozó Jób élete felett. Isten az a vigasztaló, aki a nyomorúságos vigasztalók mellett mindent felkínál. A kárpit kettéhasadt, a nép meglátta, hogy a kegyelem kiárad. „Jézus Krisztus, egy Mesterünk, mennyei szent bölcsességünk, és bizonyos idvességünk” (371. dicséret 1. verse), olyan távlatokat nyitott keresztye és üres sírja által, ami nem engedi nekünk, hogy ismeretlenül járjunk e világban és vég

nélkül siránkozzunk. A prédikátor korlátairól beszél, de a Szentháromság Isten korlátlan szeretete összekötötte a mennyet a földdel és kimondta: „Ő az Úr az Atya Isten dicsőségére.” (lásd Fil 2, 5-11) Jézus a mi bölcsességünk. Jézus a mi bölcselkedésünk kezdete és vége. Hűsége végtelen.

Közéneke: 256. dicséret:7-8. versei: „Kelj fel azért mostan, én nagy dicsőségem...”

Újszövetségi alapige: Apostolok Cselekedetei 26, 1-23

„Agrippa erre így szólt Pálhoz: „Megengedjük, hogy szólj a magad mentségére.” Akkor Pál kinyújtotta a kezét, és védőbeszédet mondott: „Boldognak tartom magam, Agrippa király, hogy mindazok ellen, amikkel a zsidók vádolnak, ma előtted védekezhetem, mert te kiváló ismerője vagy a zsidók minden szokásának és vitás kérdéseinek. Kérlek azért, hallgass meg engem türelemmel. Életemet, amely kezdettől fogva népem között és Jeruzsálemben folyt, ifjúságomtól fogva ismerik a zsidók mindnyájan. Mivel ők kezdettől fogva ismernek, tanúsíthatják, ha akarják, hogy kegyességünk legszigorúbb irányzata szerint éltem, mint farizeus. Most is amiatt a reménység miatt állok itt vád alatt, amelyet atyáinknak ígért Isten. Ennek a teljesülését reméli tizenkét törzsünk is, éjjelnappal állhatatosan szolgálva Istennek. Ezért a reménységért vádolnak engem a zsidók, Agrippa király. Miért tartjátok hihetetlennek, hogy Isten halottakat támaszt fel? Én egykor elhatároztam magamban, hogy mindent meg kell tennem a názáreti Jézus neve ellen. Meg is tettem ezt Jeruzsálemben, és a főpapoktól kapott felhatalmazás alapján a szentek közül sokat börtönbe vettem. Amikor pedig megölték őket, én is ellenük szavaztam. A zsinagógákban mindenféle gyakran büntetéssel kényszerítettem őket káromlásra, sőt ellenük való féktelen őrjöngésben egészen az idegen városokig üldöztem őket. Egyszer éppen ilyen ügyben utaztam a főpapok felhatalmazásával és megbízásával Damaszkusz felé. Dél tájban az úton láttam, ó, király, amint a mennyből a nap fényénél is ragyogóbb világosság sugároz körül engem és útitársaimat. Mikor pedig mindnyájan a földre estünk, egy hangot hallottam, amely így szólt hozzám héber nyelven: Saul, Saul, miért üldözöl engem? Nehéz neked az ösztöke ellen rugódoznod. Erre ezt kérdeztem: Ki vagy, Uram? Az Úr pedig így válaszolt: Én vagyok Jézus, akit te üldözöl. De kelj fel, és állj a lábadra, mert azért jelentem meg neked, hogy szolgálommá tegyelek, hogy tanúbizonyságot tegyél arról, amiket láttál, és arról, amit ezután fogok neked magamról kijelenteni. Megoltalmazlak e néptől és a pogányoktól, akikhez küldelek. Azért küldelek el, hogy nyisd meg a szemüket, hogy a sötétségből a világosságra, és a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek; hogy az énbennem való hit által megkapják bűneik bocsánatát, és örökséget nyerjenek azok között, akik megszenteltettek. Ezért, Agrippa király, nem voltam engedetlen a mennyei látomás iránt, hanem először Damaszkuszban és Jeruzsálemben, majd Júdea lakóinak és a pogányoknak hirdettem, hogy

térjenek meg, forduljanak az Istenhez, és éljenek a megtéréshez méltóan. Ezért fogtak el engem a zsidók a templomban, és ezért akartak kivégezni. De mivel az Isten mind e mai napig megsegített, itt állok, és bizonyosságot teszek kicsinyeknek és nagyoknak, és semmit sem mondok azon kívül, amit Mózes és a próféták megjövendöltek: a Krisztusnak szenvednie kell, és mint aki elsőnek támad fel a halottak közül, világosságot fog hirdetni a népnek és a pogányoknak."

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

1-3. vers

Kicsoda Agrippa király? Drámai pillanat ez, hiszen az Úr Jézus Krisztus apostola megállt a világi, ambiciózus és erkölcsileg romlott Heródes dinasztia egyik képviselője előtt. Az alapító, Nagy Heródes, Jézus Krisztust akarta teljesen meggyilkolni, a betlehemi mézszárlás az ő számlájára írható. (lásd Mt 2, 16-18) Fia, Heródes Antipász belement abba a játékba, amit az asszonysereg játszott vele, és Keresztelő János fejét tálcán nyújtotta át nekik. Jézus rókának titulálta. (Lk 13,32) Unokája, Agrippa Jakabot karddal vágta le (ApCsel 12,1-3), és Pált éppen Agrippa fia elé vezetik. Agrippa különbözik apjától. Míg apja véres keresztyénüldöző volt, addig Pál apostol megdicséri, hogy jó ismerője a zsidó szokásoknak és kéri, hogy hallgassa végig türelemmel. Pál tudja, hogy Agrippa teljesen római gondolkodású, számára közömbös a keresztyénség. Első üzenete Isten Igéjének éppen ez. Dönteni. Döntést hozni. Nem Pál ellen és nem Pál mellett kell állást foglalni. A kormányzatok csúcsszerveihez kell elvinni az evangéliumot, hogy dönthessenek Isten mellett vagy Isten ellen. Ez a páli misszió lényege.

Pál beszéde Agrippa előtt nem védőbeszéd, hanem életre hívás saját életpéldáján keresztül. Pál egész beszéde evangelizáció. Pál egész beszéde megszólító üzenet, amelynek három része van.

1. Pál, mint szigorú farizeus.

Sault jól ismerték Jeruzsálemben. Tudása, felkészültsége, kegyességi vonala kifogástalan volt. Farizeusként gondolkodott és cselekedett. Közös talajról indultak. Az atyáknak adott reménység ígéretét hangsúlyozta. A tizenkét törzs még várja ennek a beteljesülését, míg Pál apostol Jézusban minden ígéretet messzemenően beteljesedésként él meg. A tizenkét törzs még várakozik, míg Pál apostol már tudja, hogy Jézus feltámadása bizonyítéka a Krisztus Messiás voltának és biztosítéka minden követője feltámadásának. Miért tartják hihetetlennek a feltámadást, végtére is a farizeusok is hittek benne és az Úr megbizonyította: Jézus feltámadt, Ő él, és általa mi is élünk. A feltámadás reménységéért vádolják Pált, azok, akik ígéretek beteljesedését várják. Nevetséges ez. A feltámadás reménységéért vádolják Pált, azok, akik az egyház előképe: a tizenkét törzs, és akiknek részük van az eljövendő világban. A feltámadást mindig azok tagadják, akik hatalmas ígéretek örökösei. Hányszor megtapasztaltuk ezt már mi is.

2. Pál, mint fanatikus keresztyénüldöző

Pál apostol az első, aki szervezett keresztyénüldözésbe kezd. Hivatalos felhatalmazás útján cselekszik. Van dekrétuma. Rendelkezik papíralapú felhatalmazással a szentek ellen. Hogy ezt még tetőzze, megvallotta, hogy a titkos szavazáskor is, amikor már el voltak ítélve a keresztyének, akkor is szembefordult velük. Kíméletlen volt velük szemben. Istenkáromlásnak tekintette bizonyágtételüket. Féktelen erővel követte és vezettette ki őket a városokból. Dicsszomja féktelen őrzéssel párosult. Megbüntette a zsinagógákban lévő keresztyéneket. Botütéseket méretett ki rájuk. Kikergette őket az ismeretlenbe. Mire képes az ember? Pál apostol Izráel bűnéről beszél, amiben mint bűnrészes ő is részt vállalt. Óriási bűnöket követett el, mint hitbuzgó farizeus. Arra törekedett védőbeszédében, hogy semmit se hallgasson el és mindent kihangsúlyozzon. A bűnről beszélni tisztán és szabadon csak az tud, akinek már megkegyelmeztek. A személyes bűnökről nyilvánosan beszélni azt tud, akinek Jézus azt mondta: *„Menj el és többé ne vétkezzél!”* (Jn 8,1-11) A vétek súlya nyom, de levetni és összetörni, személyesen csak Jézus tudja. Ő viselte a mi bűneinket. Ő hordozta testében a keresztfán. Gyalázat, ami Őt érte helyettünk és miattunk. Pál apostol ezért tud a múltjáról beszélni, mert az Ő múltját is Jézus hordozta. Múlt. Összetett múlt. Bűnös múlt. Keresztyénüldöző múlt, amiben a fanatizmus nagyobb szerepet töltött be, mint a szeretet.

3. Pál, mint megtért és apostoli megbízatással rendelkező elhívott.

Damaszkusz volt az „idegen városok” egyike, ahová Pál utazott, de a Damaszkuszba vezető úton Jézus megjelenik neki. A Saullal szembehelyezkedő Jézus bemutatkozik neki. Saul szembeszegült Jézussal. Üldözi Jézust. Akit üldöz, az nem egy halott Jeruzsálemben eltemetett harcos, hanem a megfeszített Krisztus, aki él. Vagyis igazuk van a keresztyéneknek. A másik, hogy Jézus maga védi meg az övéit. Jézussal nem szembeszegülni kell, hanem azonosulni vele és minden tettével, amelynek jele a hatalmas kegyelem. Pál apostoli kinevezése fontos és lényeges. Nem megtérését hangsúlyozza, hanem a Küldő szavát. Ahogyan Isten elküldte prófétáit, Jeremiást, Ezékielt, hogy a dicsőség látványa megragadja őket, úgy küldi el Jézus tanítványait és hatalmazza fel őket az evangélium hirdetésére. Pál szemtanú. Tanúja a Feltámadottnak, még ha torzszülöttként is, de szemtanú, és épp ezért választott edény a pogányok számára. Királyok és pogányok előtt kell elrebegnie: „ugyanaz fog történni veletek, ami velem.” Isten megnyitja a ti lelki szemetek világát. Isten megmutatja, hogy hol lakozik igazán. Igaz, hogy Pál egy másik ország állampolgára lett Damaszkusz felé haladva, de itt az ő története ha véget érne, semmit sem érne. Jézus azonban szól: Elküldelek téged, amihez az Úr erőt is ad. Egyedül Krisztus Igéje és Szentlelke által tudja elvégezni mindezt. Nekünk van egy mandátumunk: *„Menjete el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.”* (Mk 16, 15) Annyira szűk körben gondolkodunk. Annyira

bezárul a kör, amikor a gyülekezetre nézünk. Isten tágas térre helyezett bennünket. Az evangélium annyi szívből hiányzik, de vajon a kinevezés: „Én küldelek, elért-e a mi szívünkig is?” Jézus elindította Saul, hogy Pál apostollá váljon, ma bennünket is elindít, akik egykor szintén szembeálltunk Vele.

4. Végkövetkeztetés.

Pál apostol igyekezett beteljesíteni az Úrnak tett fogadalmát. Damaszkusz, Jeruzsálem, Júdea lakói, a pogányok vidékei mind megízlelték, hogy jó az Úr. Pál nem volt engedetlen. Hogyan is lehetett volna? Azért áll ott Agrippa előtt, mert küldetése hirdetni a Krisztust. A zsidók éppen az evangélium hirdetése közben fogták el, és akarták kivégezni. De az Úr bizonyított, és most ott áll előtte, és biznyságot tesz Mózes és próféták nyomán Krisztus szenvedéséről, feltámadásáról, ami világos üzenete a mennynek. Nem tud, és nem akar másképp megállni előtte sem, csak mint aki hallja és cselekszi Jézus szavát: „Elküldelek téged.” Luther Márton mondta: „semmi új dolgot nem tanítunk, hanem csak azokat a régi dolgokat ismétljük, és húzzuk alá, amelyeket az apostolok és az istenfélő tanítók tanítottak előttünk.” Jézus meghalt és feltámadott és ez az igazság megvilágosít minden embert. Az örömhír nélkülözhetetlen eleme Jézus szenvedése és feltámadása. Aki ezt tagadja, annak a szívében nem őszinte öröm dalol.

Utóíma: Imádkozzunk azért, hogy vádlóink és világi bíránk előtt ilyen tisztán tudjunk beszélni múltunkról, jelenünkről és jövőnkről. Nézzünk szembe Jézus Krisztussal és bennünket ma is hordozó irgalmával, hogy megújulva meghalljuk elhívásunk és küldetésünk zálogát. Valljuk meg közösen: *„Ellenben azt, ami nekem nyereség volt, kárnak ítéltam a Krisztusért. Sőt most is kárnak ítélek mindent Krisztus Jézus, az én Uram ismeretének páratlan nagyságáért. Őérte kárba veszni hagytam, és szemétnak ítélek mindent, hogy Krisztust megnyerjem.”* (Fil 3,7-8) Merüljünk el Jézus Krisztus halála és feltámadása által abban a csodában, amit Isten készített nekünk. Ne maradjunk meg Agrippa közömbösségénél. Füle Lajos sorai ébresszenek rá bennünket Jézus Krisztus megváltó munkájának a csodájára. „Ha ezt megérted, szebb lesz a világ, és gazdagabb lesz számodra az élet: titok se fáraszt, és kétség se bánt, mindent megértesz, hogyha ezt megérted. Akkor leroskad benned a miért, elcsöndesülnek lázas keresések: amennyit hiszel, annyi a tiéd! Mindent megértesz, hogyha ezt megérted.” **Úri ima:** Mi Atyánk...

Áldás: „Jézus így válaszolt nekik: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre.” (Lk 5,31-32).” Ámen.

Ének: 291.dicséret: „Ó, mi kegyelmes Krisztusunk...”